

VIJESTI IZ JUGOSLAVENSKOG UDRUŽENJA
ZA POMORSKO PRAVO

Uvodna napomena

Vjesnik Jugoslavenskog udruženja za pomorsko pravo kao jedino glasilo našeg Udruženja prestao je izlaziti pred više godina. Naše članstvo ostalo je tako bez jedinog izvora informacija pa je s radom Udruženja bilo poznato samo na dvogodišnjim sastancima povodom održavanja godišnje skupštine. U ostalo vrijeme rad Udruženja odvijao se unutar Izvršnog odbora i užeg Tajništva. Ti organi Udruženja suradjivali su s Međunarodnim pomorskim odborom (CMI) dajući mu odgovore na upitnike, prisustvujući međunarodnim komisijama i godišnjoj skupštini CMI-a. Takodjer su članovi Jugoslavenskog udruženja za pomorsko pravo sudjelovanjem na sastancima Pravnog odbora Međuvladine pomorske savjetodavne organizacije (IMCO) informirali putem izvještaja nadležne državne organe. Shvaćajući potrebu redovitijeg informiranja našeg članstva pokušali smo u ovom periodiku objaviti izvještaje s pojedinih međunarodnih sastanaka i objavljivati tekstove nacрта pojedinih međunarodnih konvencija i tim putem donekle informirati naše članstvo. Međutim ovakve povremene informacije nisu davale dovoljnu sliku o radu našeg Udruženja na međunarodnom i internom planu. Zato smo odlučili u ovom prilogu periodika u obliku kraćih vijesti sistematičnije i redovitije informirati naše članstvo o radu Jugoslavenskog udruženja za pomorsko pravo.

Rad međunarodnih komisija Međunarodnog
pomorskog odbora (CMI-a)

U želji da olakša rad pomorskim pravnicima u međunarodnoj praksi Međunarodni pomorski odbor osnovao je studijsku grupu na čelu koje je Kaj Pineus, a koja je trebala istražiti i sabrati zastarne i prekluzivne rokove u pojedinim granama pomorskog prava u raznim zemljama. JUPP dalo je opširan odgovor na taj upitnik, predstavljajući na taj način međunarodnoj zajednici naš novi Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi. Jugoslavenski odgovor na upitnik već je objavljen i razaslan svim nacionalnim udruženjima. Smatramo da će, kad taj posao bude dovršen i konačni podaci budu objavljeni u zajedničkoj publikaciji, takav rezultat rada CMI-a znatno pomoći našoj pomorskoj privredi u odnosima s inozemstvom.

U radnoj grupi o dokazu vještacima kojoj je predsjednik Arthur Boal postavljeno je pitanje kakav je položaj stručnjaka-vještaka u građanskom postupku. Naše je Udruženje dostavilo svoje odgovore zajedno sa 17 nacionalnih udruženja. Kada posao bude dovršen bit će podnešen zajednički izvještaj s priloženim komparativnim materijalom.

Treća radna grupa je pokrenuta u vezi s pitanjem tegljenja i normi koje se na tegljenje primjenjuju u raznim zemljama. Predsjednik ove grupe je Klaes Palme koji je ujedno i predsjednik Švedskog udruženja za pomorsko pravo. Naše Udruženje pripremilo je nacrt odgovora, a u čijem su dodatku Opći uvjeti tegljenja našeg Brodospasa. U ovoj materiji bi se možda pokraj skupljanja podataka mogla pojaviti i nastojanja oko zaključivanja unifikacijske konvencije.

Godišnja skupština CMI-a

Godišnja skupština CMI-a održana je u Bruxellesu krajem ožujka 1979. Mnoga nacionalna udruženja predložila su niz novih kandidata za članove-matičare među kojima se brojčano ističu udruženja Japana, Venezuele i Španjolske. Smatramo da bi na slijedećoj godišnjoj skupštini i naše Udruženje moglo predložiti barem jednog člana-matičara na mjesto preminulog dra Milana Trampuža.

Na skupštini je prihvaćen prijedlog međunarodne komisije za valutarna pitanja koja je pod predsjedništvom prof. Schultsza izradila nacрте protokola koji bi trebali uvrstiti u odgovarajuće konvencijske tekstove Posebna prava vučenja (Special Drawing Rights) umjesto zlatne klauzule, tj. zlatnih Poincaré franaka. Prvotno je bilo predloženo da se takvoj promjeni podvrgne pet međunarodnih konvencija, no konačno je prihvaćeno da to budu samo Protokol o izmjeni Konvencije o izjednačenju nekih pravila o teretnici od 1924, potpisan 1963, i Međunarodna konvencija o ograničenju odgovornosti vlasnika morskih brodova od 1957.

Smatramo da bi bilo vrlo korisno da Jugoslavija ratificira Protokol o teretnici od 1963. i Konvenciju o ograničenju odgovornosti vlasnika morskih brodova od 1957.

Razlozi za ratifikaciju Protokola 1963. su u tome, što je prema našem novom zakonu svota ograničenja odgovornosti brođara po jedinici tereta ili koletu ograničena na 4.000.- dinara. Ta svota dobila se slobodnim preračunavanjem 100 zlatnih funti iz Konvencije od 1924. Budući da zlatna funta ima otprilike 7 grama zlata, prema današnjim cijenama tog plemenitog metala bila bi odgovornost brođara

gotovo neograničena kad bi došlo do izravne primjene Konvencije od 1924. (Trebalo se prisjetiti da sudovi u nekim državama /npr. u Italiji/ u međunarodnim sporovima primjenjuju izravno Konvenciju od 1924.) Premda u budućnosti predstoji ratifikacija Hamburških pravila o prijevozu robe morem od 1978, trebalo bi u prijelaznom periodu ratificirati Protokol od 1968. i zamijeniti zlatnu klauzulu Posebnim pravima vučenja, kako naša pomorska privreda ne bi bila u nepovoljnijem položaju u slučaju primjene izravne odgovornosti po Konvenciji od 1924. za štete na teretu.

Trebalo bi također požuriti ratifikaciju Konvencije o ograničenju odgovornosti brodovlasnika od 1957. jer svote ograničenja navedene u našem zakonu zabunom su udeseterostručene. Iako će u budućnosti biti prihvaćena nova konvencija o istom predmetu od 1976. trebalo bi što prije ratificirati Konvenciju 1957, odnosno istovremeno ispraviti tekst zakona.

Na skupštini CMI-a raspravljano je još o radu pojedinih međunarodnih komisija o arbitraži, zajedničkoj avariji, utjecaju promjene ekonomskih okolnosti na sadržaj klauzula u ugovorima o pomorskim plovidbenim poslovima, o sudaru, odgovornosti luka, pravnih pitanja u vezi s katastrofom "Amoco Cadiza". Pod točkom razno razmatrana je uloga CMI-a kao pomoćnika pojedinih zemalja u razvoju u pripremi njihovog pomorskog zakonodavstva, a i uloga CMI-a kao promatrača na predstojećoj Diplomatskoj konferenciji o multimodalnom prijevozu. Također se raspravljalo o prijedlogu da se povise granice odgovornosti u postojećoj Konvenciji o građanskoj odgovornosti za zagađivanje nafom od 1969. i Konvencije o fondu iz 1971.

Rad Pravnog odbora Medjuvladine pomorske
savjetodavne organizacije (IMCO)

U ovom broju ovog periodika (str.3-24) donosimo prikaze/^{rada}Pravnog odbora IMCO-a na XXXIX i XL zasjedanju. Na prvom od tih zasjedanja raspravljali su se pravni problemi koji su se pojavili u vezi s katastrofom "Amoco Cadiz", a na drugom načela na kojima bi bio sazdan nacrt konvencije o odgovornosti za prijevoz opasnih materija. Članovi našeg Udruženja zastupali su na tim zasjedanjima Jugoslaviju. Na XLI zasjedanju (od 1. do 5. X 1979) nastavlja se diskusija o odgovornosti za prijevoz opasnih materijala. Smatramo da je korisno da se članstvo Udruženja pozabavi tim pitanjima, pa je u spomenutim izvještajima u ovom periodiku ukazano na probleme kod kojih je šira suradnja potrebna i korisna.

U toku je, kako je na XXXIX zasjedanju istaknuto, pregovaranje između odgovarajućih stručnih tijela pomorske privrede oko sastava novih ugovornih formulara s obzirom na spašavanje na moru. CMI se neće time baviti, nego će se ograničiti, prema želji IMCO-a, na obradu problema vezanih uz reviziju Konvencije od 1910. koji bi trebali riješiti opasnosti skopčane sa sporošću pregovora oko ugovora o spašavanju, a i u vezi sa spašavanjem kojemu je isključiva svrha zaštita čovjekove okoline.

TAJNIŠTVO JUGOSLAVENSKOG
UDRUŽENJA ZA POMORSKO PRAVO